

Верховного Суду не визначають.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. № 2591-VIII: станом на станом на 8 бер. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 22.04.2024).

2. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV: станом на 8 бер. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 22.04.2024).

3. Левшина Я. Види відповідальності у процедура банкрутства. *Право України*. 2020. Вип. 2. С. 105-108.

4. Постанова Верховного Суду від 09 жовт. 2019 року у справі № 908/503/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85154508>.

5. Постанова КГС ВС від 22.04.2021 у справі № 915/1624/16. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97451198>.

УДК 346.9(043.2)

Кутинська А.І., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського рівня),
Гелбутівський М.О., здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Слободська І.А., старший викладач

ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ ЗА УЧАСТЮ ОНЛАЙН-МЕДІАТОРІВ

У сучасному світі, де час і ресурси є цінними, альтернативні методи вирішення спорів стають все більш популярними. Медіація, як процес нейтрального посередництва за участю третьої сторони, пропонує ефективний спосіб вирішення господарських спорів без звернення до суду. З розвитком технологій з'явилися послуги онлайн-медіації, які пропонують зручну та доступну альтернативу традиційним зустрічам віч-на-віч.

Відповідно до ч. 2 ст. 5 Господарського процесуального кодексу України, у випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону.

Я.В. Петруненко стверджує, що основна мета використання механізму онлайн-вирішення господарських спорів полягає в забезпеченні інформованості сторін, можливості пред'явлення вимог віддалено та

проведення судового розгляду онлайн [4, с. 197]. Спочатку цей метод використовувався для вирішення спорів, що виникали в онлайн-середовищі, а згодом став застосовуватися і для офлайн-спорів, що мали виникати в інтернеті.

Механізм онлайн-розв'язання господарських спорів широко застосовується у всьому світі, що пояснюється різними чинниками. Серед них можна виділити наявність міжконтинентальних та транснаціональних суперечок між суб'єктами господарської діяльності [1]. Також до таких факторів входить поширення пандемії коронавірусу, яка ускладнювала можливість збору всіх учасників конфлікту в одному місці для проведення судового процесу.

Безсумнівно, механізм онлайн-вирішення конфліктів актуальний у сучасному світі, оскільки він дозволяє ефективно та швидко вирішувати суперечки, зберігаючи при цьому високий рівень комунікації та взаєморозуміння між сторонами.

Крім того, як зазначає О.О. Ізбаш, віртуальне середовище медіації розширює географічні межі, дозволяючи залучати до процесу вирішення конфлікту учасників з різних куточків світу, що робить його ще більш універсальним та доступним [3, с. 84].

Не можна також оминати той факт, що онлайн-вирішення конфліктів сприяє зменшенню витрат часу та коштів на процес розгляду справи. Відсутність необхідності в особистих зустрічах, поїздках до суду та зв'язаних з цим витрат ресурсів зроблює цей метод привабливим як для бізнесу, так і для приватних осіб.

М. Розумна в якості прикладу успішного застосування онлайн-медіації виокремлює підхід, який використовується у Сінгапурі. Створений у 2020 році, Сінгапурський міжнародний центр медіації (SIMC) впровадив протокол SIMC COVID-19 з метою надання підприємствам прискореного та ефективного механізму вирішення міжнародних комерційних спорів у період пандемії COVID-19 [5, с. 150].

Згідно з прес-релізом більшість онлайн-медіацій укладаються протягом 1-2 днів з успішністю близько 80%. Даний механізм містить низку характерних рис та функціонує за визначеним порядком. Спочатку сторони можуть подати свої спори, заповнивши відповідну форму на веб-сайті SIMC та оплативши внесок у розмірі 250 доларів США. Після цього SIMC організовує медіацію протягом 10 робочих днів, пропонуючи знижені тарифи.

На наше переконання, зважаючи на усі вище перелічені переваги онлайн-медіації, цей процес необхідно належним чином врегулювати в українському правовому полі. Пропонуємо створити чітку правову основу для застосування онлайн-медіації, доповнивши Закон України «Про медіацію». Окрім цього, необхідно забезпечити прозорість та підзвітність процесу онлайн-медіації, запроваджуючи етичні норм для онлайн-

медіаторів, а також регламентувати забезпечення конфіденційності інформації, що надається сторонами під час онлайн-медіації.

Важливо, щоб неупередженість медіатора сприяла визнанню його як особи, що чесно і віддано веде процес вирішення спору, яка не віддає перевагу жодній зі сторін медіації, а намагається знайти рішення, що враховує інтереси обох сторін [3]. Медіатор має усвідомлювати, що його поведінка, ставлення та навіть медіаційні методи не повинні спричиняти враження, ніби він прихильно налаштований до однієї зі сторін. Якщо така ситуація все ж виникає, це означає, що медіатор допустив помилку. Втративши нейтральність або виявивши ознаки, що ставлять під сумнів його неупередженість та об'єктивність, медіатор не може ефективно виконувати свої обов'язки далі.

Таким чином, використання онлайн-медіації є важливим кроком у напрямку побудови ефективною та справедливою системи вирішення конфліктів, сприяючи підвищенню довіри до правосуддя та забезпеченню доступності юридичної допомоги для всіх членів суспільства.

Література

1. Бондарчук Н., Радченко О. Проведення медіації онлайн: міжнародний досвід та перспективи запровадження в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2023. Т. 3, № 75. С. 156–161.

2. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

3. Ізбаш О.О. Медіація та альтернативне вирішення спорів онлайн. *Київський часопис права*. 2022. № 1. С. 80-85.

4. Петруненко Я.В. Послуги посередництва у розв'язанні господарських спорів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 4. С. 194-200.

5. Розумна М. Актуальні проблеми та перспективи розвитку альтернативних способів урегулювання спорів в Україні: онлайн-медіація та посередництво. *Інформаційне право*. 2020. Т. 9. С. 147-153.